

مبنا و پایه سبد معیشت ۱۳ میلیون تومانی کارگران مشخص نیست

ناتوانی در کنترل تورم، بهانه‌ای برای پنهان‌کاری آماری

نسر بن هزاره مقدم

بدون تردید، داده‌های آماري مربوط به معیشت در تعیین مولفه‌های معیشتی و زیستی کارگران اهمیت بسیاری دارد. بند دوم ماده ۴۱ قانون کار که البته هیچ زمان به درستی اجرایی نشده و به طور مشخص در دستمزد ۱۴۰۲ فاصله صوبه مزدی و این بند از قانون بیش از هر زمان دیگر بوده، بر لزوم محاسبه هزینه‌های حداقلی زندگی خانوارهای کارگری تأکید دارد بنابراین داده‌های آماري متقن در ارتباط با «خط فقر خانوار» می‌تواند مبنای محاسبه سبد معیشت خانوارهای کارگری قرار بگیرد. سبد معیشت یا حداقل دستمزد مورد نیاز برای تأمین هزینه‌های زندگی، باید بالاتر از خط فقر باشد تا کارگران به دره فقر مطلق سقوط نکنند.

سبد معیشت غیر واقعی، تکیه‌گاه تعیین مزدهای فقرزا

فقدان آمارهای قابل اعتماد در مورد خط فقر و عدم یابندگی مقامات دولت به داده‌های محاسبه شده توسط کارگران، بحث سبد معیشت را در مذاکرات مزدی از محتوای واقعی خود تهی کرده است. در واقع از سبد معیشت و آنچه بر سر آن توافق می‌شود، فقط پوسته‌ای توخالی برجای مانده است. در مذاکرات مزدی ۱۴۰۲، مشخص نیست سبد معیشت ۱۳ میلیون تومان و ۹۰ هزار تومانی، چگونه و با چه متر و معیاری استخراج شده آن هم در شرایطی که بر اساس اعلام یک نهاد رسمی، خطر فقر که باید بسیار پایین تر از سبد معیشت باشد، در ۱۴۰۱ رقمی حدود ۱۵ میلیون تومان دارد!

به گفته «علی خدایی» عضو کارگری شورای عالی کار، در مذاکرات مزدی ۱۴۰۲ نرخ سبد معیشت پیشنهادی کارگران بسیار بالاتر از رقم

۱۳ میلیون تومان دولت و کارفرمایان بود و در واقع استاندارد کارگران به سبیدی بود که بیش از ۱۸ میلیون تومان نرخ داشت. او تأکید می‌کند: نمایندگان کارگری با اکره و بدون رضایت واقعی مجبور شدند پای سبد معیشت ۱۳ میلیون تومانی امضا بگذارند. این امضا به معنای توافق با رقم سبد نبود و البته همان ۱۳ میلیون تومان نیز در تعیین حداقل دستمزد ۱۴۰۲ مینافزار نگرفت! اینکه نمایندگان کارگری شورای عالی کار پای رقمی را به عنوان کمینه هزینه‌های زندگی امضا زده‌اند که مورد قبول و رضایت‌شان نیست، بحث دیگری است اما مساله مهم دیگر این است که نمایندگان دولت رقم ۱۳ میلیون تومان را چگونه محاسبه کردند و به جلسه مزدی آوردند؟ چرا هیچ شفاف‌سازی و نشر اطلاعات دقیق در مورد نحوه محاسبه این رقم به اصطلاح سبد معیشت صورت نگرفت؟ چطور در شرایطی که در سال ۱۴۰۱ تورم خوراک‌ها حداقل ۷۰ درصد و تورم مسکن حداقل ۱۰۰ درصد بوده، سبد معیشت ۹ میلیون تومانی ۱۴۰۱ فقط ۴ میلیون تومان و کمتر از ۵۰ درصد افزایش یافته و به ۱۳ میلیون تومان رسیده است؟

نکته اصلی، نادیده گرفته شدن داده‌های آماري واقعی در شاخص‌های معیشتی کارگران است. سبد معیشت اعلامی، کاملاً غیر واقعی و غیر قابل استناد است و به گفته «فرامرز توفیقی» نماینده اسبق کارگران در شورای عالی کار، «به سبد ۱۳ میلیون تومانی اصلاً نمی‌توان سبد معیشت گفت فقط برای اینکه از قافله جانمانند و بگویند بله هزینه‌های زندگی محاسبه شد، یک رقم صوری و بدون اتکا به آمار را به عنوان سبد معیشت اعلام کردند؛ رقمی که قادر به تأمین ۶۰ درصد هزینه‌های زندگی کارگران هم نیست».

به گفته این فعال کارگری، «با به تأخیر انداختن رونمایی از آمارهای تورمی رسمی، دولت به دنبال سرپوش گذاشتن بر ناتوانی در کاهش تورم است چرا که اگر اعداد و ارقام بیرون بیاید حتماً با ادعاهای مطرح شده مبنی بر کنترل تورم و پایین کشیدن شاخص‌های تورمی تضاد خواهد داشت».

گزارش بانک مرکزی و نمایش عقب‌ماندگی مزدی

مرکز آمار ایران نرخ تورم اسفند ۱۴۰۱ را بیرون نداده اما بانک مرکزی نرخ تورم اسفند را اعلام کرد. نگاهی به چیدمان داده‌های تورمی بانک مرکزی برای اسفند سال قبل بیندازیم. بانک مرکزی ایران نرخ تورم را در ۱۲ ماه منتهی به اسفند ۱۴۰۱ را معادل ۴۶.۵ درصد اعلام کرد که در قیاس با نرخ اعلام شده تورم بهمن از همین منبع، ۲.۹ درصد افزایش یافته است. در گزارش بانک مرکزی آمده است که «نرخ تورم در دوازده ماه منتهی به اسفند ماه ۱۴۰۱ نسبت به دوازده ماه منتهی به اسفند ماه ۱۴۰۰ به ۴۶.۵ درصد رسیده است» اما بانک مرکزی در گزارش خود که ششم فروردین سال جاری منتشر شد، نرخ تورم نقطه به نقطه اسفند را که با ۹.۳ درصد افزایش به ۶۳.۹ درصد رسیده است، اعلام نکرد.

این پرش آماری یا نادیده گرفتن یک مولفه مهم در گزارش بانک مرکزی، جای انتقاد بسیار دارد. تورم نقطه به نقطه ۶۳.۹ درصد یعنی همه کالاها و خدمات (که باز همه آنها مورد مصرف کارگران نیستند) در اسفند ۱۴۰۱ به نسبت اسفند ۱۴۰۰ نزدیک به ۶۴ درصد گران شده‌اند. یقیناً گرانی کالاها و خدمات مصرفی کارگران در این بازه زمانی بسیار بیشتر و نزدیک ۱۰۰ درصد بوده است. برای قیاس بیشتر، گرانی حداقل ۷۰ درصدی سبد مصرفی خانوار در ظرف مدت یک سال را کنتر افزایش ۲۷ درصدی دستمزد ۱۴۰۲ بگذاریم. در حالی که هزینه‌های زندگی حداقل ۷۰ درصد زیاد شده، حداقل مزد کارگران فقط ۲۷ درصد افزایش یافته است.

در سال قبل، داده‌های تورمی مرکز آمار در عین عدم تطابق با واقعیت‌های زندگی کارگران، به طور مرتب و ماهانه بیرون می‌آمد اما به این داده‌ها در محاسبه سبد معیشت و تعیین دستمزد توجهی نشد. اکنون دو ماه است که این روال تغییر کرده و با فقدان داده‌های آماری مواجهیم. «محمدالف» کارگر کرتهرانی، ماجرا را این گونه خلاصه می‌کند: «مشخص نیست چطور تورم سالانه اسفند را بانک مرکزی کمتر از ۵۰ درصد اعلام کرده است. از ابتدای سال قبل تا پایان آن، هر کالایی را که در نظر بگیریم، حداقل ۱۰۰ درصد گران شده است. تورم مسکن که بیش از ۱۰۰ درصد بوده، بنابراین داده‌های رسمی تورمی حتی اگر بیرون بیاید واقعی نیست. اکنون بیش از شش ماه است که گوشت قرمز نخریده‌ایم. گوشتی که هر کیلویی آن ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار تومان است، دیگر در سبد خرید من و امثال من نیست. آیا داده‌های رسمی این واقعیت تلخ را روی پرده می‌آورند و شفاف نشان می‌دهند؟»

توفیقی: تأخیر در ارائه آمارهای رسمی تورم، برای سرپوش گذاشتن بر ناتوانی در کاهش تورم است چرا که اگر اعداد بیرون بیاید حتماً با ادعاهای مطرح شده مبنی بر کنترل تورم تضاد خواهد داشت

در زمان میان‌سالانی صندوق‌ها تغییرات جدی داشته است. در برخی کشورها سهم صندوق‌ها از منابع عمومی تاشش یافته است در صورت تغییر پیدا کرده اما در کشور ما از سال ۵۴ تاکنون، سهم صندوق تأمین اجتماعی از منابع عمومی که در قالب مشارکت دولت پرداخت می‌شود نه تنها همان سه درصد باقی مانده، بلکه بار اضافه هم به صندوق تحمیل شده است. علاوه بر این، حتی همان سهم سه درصدی هم به درستی پرداخته نشده و امروز ما با بدهی چند صد هزار میلیاردی دولت به صندوق تأمین اجتماعی مواجهیم.

موسوسی در عین حال در مورد شرایط صندوق تأمین اجتماعی و بهبود آن ابراز امیدواری کرد و گفت: آمارها و برآوردهای نشان می‌دهد متأسراً بهبود شرایط اقتصادی کشور، وضعیت تأمین اجتماعی در سال جاری قطعاً سال پیش بهتر خواهد بود و جای نگرانی نیست. با این حال بحث توانمندسازی و اصلاح صندوق را باید از یک جایی آغاز کنیم تا در آینده برای استمرار تعهدات و خدمات دغدغه‌ای وجود نداشته باشد.

باشند اما صندوق‌های بازنشستگی کشور مادر بهترین حالت ۱۰ تا ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی را می‌دارند. مدیرعامل تأمین اجتماعی بسا اعلام به اینکه در حال حاضر، آمارها ضریب بنسبتیانی صندوق تأمین اجتماعی را بین ۴.۲ تا ۴.۴ نشان می‌دهد، گفت: اگر به تاریخچه تحولات صندوق‌های بازنشستگی در کشورها موقوف توجه کنیم، سهم مشارکت دولت‌ها در تأمین منابع از محل منابع عمومی

داشتیم، یعنی کارگری که بر اساس قانون و به استناد قواعد با کارفرما قرارداد امضا می‌کند و کارفرما موظف است که بیمه را پرداخت کند.

اخبار کارگری

حضور رئیس جمهور در تجمع کارگران هفت تپه

روز پنجشنبه (۷ فروردین ماه) شماری از کارگران شرکت کشت و صنعت هفت تپه که طی چند سال گذشته جمعیت را در اعتراض به وضعیت مجتمع و مشخص نبودن شرایط ادامه کارشان برپا کرده‌اند، هم‌زمان با سفر هیات دولت به خوزستان در مسیر عبور ابراهیم رئیسی در محور ریلی اندیمشک به اهواز در ایستگاه قطار هفت تپه حضور یافتند.

به گزارش ایلنا، ابراهیم رئیسی پس از اطلاع از تجمع کارگران هفت تپه دستور توقف داد و در جمع کارگران حاضر شد. رئیس جمهور در این دیدار از نزدیک با گفت‌وگو با کارگران، در جریان مشکلات آنان قرار گرفت و بر لزوم همدلی مدبران و کارگران جهت دستیابی به اهداف مدنظر تأکید کرد و قرار شد با کاهش مشکلات منافع کارگران تأمین شود.

مسئول ذی‌ربط در وزارت تعاون: حوادث ناشی از کار در کشور ۱۲ درصد کاهش یافت

معاون روابط کار و وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: حوادث ناشی از کار در کشور در سال گذشته نسبت به سال ۱۴۰۰ به میزان ۱۲ درصد کاهش یافت.

به گزارش خبرگزاری مهر، علی حسین ربیعی فرد بیان کرد: پار سال هفت هزار و ۹۵۰ حادثه ناشی از کار در کشور رخ داد که ۷۱۱ نفر فوتی در پی داشت اما در سال ۱۴۰۰ به تعداد هشت هزار و ۹۳۰ حادثه ناشی از کار در کشور رخ داد که منجر به فوت ۷۷۰ نفر شد. وی گفت: روزانه هفت هزار و ۶۰۰ نفر در جهان بر اثر حوادث ناشی از کار در جهان فوت می‌کنند که میزان فوتی‌های ناشی از کار در ایران از رنج جهانی پایین تر است اما باید تلاش کرد حفاظت و صیانت از نیروی کار به حدی برسد که تعداد به حداقل برسد. ربیعی فرد گفت: ۷۳ درصد از حوادث ناشی از کار در کارگاه‌های ساختمانی رخ می‌دهد که بر این اساس طرح ملی برای حضور بازرسان ویژه نیروی کار در کارگاه‌های ساختمانی در کل کشور به اجرا می‌رسد.

خرزلی:

پیگیر شناور شدن سن بازنشستگی زنان هستیم

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده گفت: در نظام‌های شغلی دنبال این هستیم که سن بازنشستگی زنان را به صورت منعطف و شناور داشته باشیم و هر کدام از خانم‌ها با توجه به شرایطی که دارند آن را داشته باشند، همان گونه که سن کار می‌تواند شناور باشد.

اسیله خرزلی اظهار کرد: ۳۰ درصد کارکنان نمونه در مجموعه صنعت نفت را خانم‌ها تشکیل می‌دهند و این با وجود این است که شاید حدود ۱۰ درصد پرسنل بخش نفت خانم است که نشان‌دهنده توانمندی و مسئولیت‌پذیری بانوان است. به گزارش ایسنا، وی افزود: یکی از اهداف این دولت، عدالت و به طور خاص عدالت جنسی در باره زنان است. اولین گام برای ارتقای ساختار بانوان را دولت برداشت. مصوبه داشتیم و همه مصوبات در راستای توانمندسازی زنان و حمایت ویژه از بانوان است. وی افزود: نظام‌نامه شغلی را به جد در دستور کار داریم. به صورت ویژه مشاغل برای زنان دیده می‌شود و امتیازات خاصی که باید با توجه به مسئولیت‌های چندبعدی زنان در نظر گرفته شود، به صورت عملیاتی و به صورت آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ویژه ادارات ابلاغ می‌شود. امیدواریم این برنامه‌ها زودی به ثمر برسد.

سرپرست وزارت آموزش و پرورش: وضعیت معلمان که هنوز رتبه نگرفته‌اند، مشخص می‌شود

سرپرست وزارت آموزش و پرورش درباره رتبه‌های برای پیش بردن طرح رتبه‌بندی معلمان در سطح کشور توضیحاتی ارائه کرد.

رضامراد صحرایی گفت: بخشی از کار طرح رتبه‌بندی معلمان هنوز باقی مانده است. تعدادی از معلمان رتبه نگرفته‌اند که بزودی وضعیت آنها مشخص می‌شود. وی ادامه داد: تعدادی نیز که رتبه آنها مشخص شده، تخصیص لازم برای آنها انجام نشده و به دنبال حل این مورد نیز هستیم. سرپرست وزارت آموزش و پرورش به اعتراضات معلمان هم اشاره کرد و به ایستادگی معلمان در اعتراض داشتند که حق اعتراض در آیین‌نامه برای این عزیزان دیده شده و در حال بررسی اعتراضات هستیم. در نهایت پس از اتمام بررسی اعتراضات با هماهنگی و همکاری نمایندگان مجلس به دنبال اصلاح آیین‌نامه رتبه‌بندی معلمان خواهیم بود.

خبر

مدیرعامل صندوق بیمه کارگران:

وضعیت تأمین اجتماعی نگران‌کننده نیست

مدیرعامل تأمین اجتماعی گفت: پدیده ناصواب اخذ وجه در بخش خدمات درمانی و دارویی یا از جاع بیماران به بخش خصوصی، خط قرمز است و اگر چنین اقدامی انجام شود، باید افراد متخلف اخراج شوند.

به گزارش خبرگزاری مهر، هاشم موسوی در نشست مشترک با نمایندگان تشکل‌های کارگری، کارفرمایی و بازنشستگی افزود: آمارها و برآوردهای کارشناسی نشان می‌دهد که شرایط تأمین اجتماعی در سال جاری متأثر از بهبود شرایط اقتصادی کشور از سال پیش بهتر خواهد بود. با این حال بحث توانمندسازی و اصلاح صندوق را باید از جایی آغاز کنیم. باید مشابه اتفاقی که در حوزه بیمه کارگران ساختمانی رخ داد

خبر

وزیر کار خبر داد:

پیش‌بینی ۲۲۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت حقوق بازنشستگان

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: دولت سیزدهم برای امسال ۲۲۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات از محل منابع عمومی برای پرداخت حقوق بازنشستگان پیش‌بینی کرده است. به گزارش خبرگزاری مهر، صولت مرتضوی در سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران اظهار داشت: صندوق بازنشستگی کشوری با ۷۵ درصد ناترازی مواجه است. بر اساس قواعد استاندارد دهه‌به‌میزان هر نفر مستمری‌یگیر بازنشستگی

باید هفت نفر بیمه‌پرداز داشته باشد که این عدد به ۰.۷ رسیده که بار سنگینی بر دوش دولت است ضمن اینکه سایر صندوق‌ها هم در همین شرایط هستند. وزیر کار تأکید کرد: این ناترازی شدید است و همواره ادامه دارد. اگر به این روش ادامه بدهیم، طبق پیش‌بینی‌های اقتصاددانان در اوراق ۱۴۰۴ تا ۲۰۲۴ هزار میلیارد تومان می‌رسد اما دولت در این زمینه تدبیری می‌کند. مرتضوی با بیان اینکه بیش از یک میلیون فرصت‌شغلی در

دولت سیزدهم ایجاد شده، گفت: این آمار به صورت مستمر با کد ملی و محل خدمت وجود دارد و راستی‌آزمایی به واسطه مرکز آمار ایران، سامانه رصد اشتغال و مطالعات تأمین اجتماعی شده است. شاید عده‌ای بگویند که هنوز بیکار داریم و فکر کنند که جمعیت بیکار کشور همواره ثابت است اما جمعیت بیکار کشور در جریان است؛ مانند آبی که وارد سد شده و خارج می‌شود. وی تأکید کرد: سال گذشته ۷۶۰ هزار بیمه شده اجباری